

актів із їхньою прямою (прямі акти) чи прихованою (непрямі акти) інтенціональністю значущим є бачення *комунікативної ситуації* (або *контексту*) [5, с. 572], у якій мовець реалізує відповідні *стратегії* [5, с. 607–609; 6, с. 47] й *тактики* й *ходи* [1, с. 284] комунікації, а також *жанрової* специфіки комунікації [1, с. 286–287].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи сказане, варто наголосити, що увага до когнітивного й прагматичного компонента значення асиметричних за формою й змістом складних сполучникових речень зумовлена потребою з'ясування того, які мотиви керують мовцем, коли він, зважаючи на ситуацію, кон-

текст комунікації, модель співрозмовника, обрану стратегію й найприйнятніші тактики комунікації з ним, здійснює вибір того чи того речення-висловлення, закладаючи в нього відповідну комунікативну інтенцію, тобто перетворюючи його на мовленнєвий акт. Ці спостереження, видається, можуть сприяти більш глибокому розумінню природи асиметрії в системі складних сполучникових речень сучасної української мови. Дослідження відкриває перспективи більш системного дослідження формально-змістової асиметрії в синтаксичній системі української мови з погляду лінгвокогнітивних і лінгвопрагматичних наукових парадигм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної прагматики : Підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 304 с.
2. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови : Синтаксис : Монографія. Донецьк : ДонНУ, 2001. 662 с.
3. Лисиченко Л. А. Багатозначність у лексико-семантичній системі: структурний, семантичний, когнітивний аспекти. Харків : Вид. гр. «Основа», 2008. 272 с.
4. Редін П. О. Концепт «Воля» в українській мовній картині світу : монографія. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2012. 264 с.
5. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
6. Шкіцька І. Ю. Маніпулятивна стратегія позитиву в українській мові : лінгвістичний аспект : монографія. Київ : Вид. дім Дмитра Бурого, 2012. 440 с.
7. Janda L. A. Cognitive Linguistics. University of North Carolina, Chapel Hill, 2007. 1. 60. URL: <http://seelrc.org/glossos/>.

УДК 81'276.5:355.11]:070

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.29.2.5>

АКТУАЛІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЛЕКСИКИ У МОВІ УКРАЇНСЬКИХ МАС МЕДІА

ACTUALIZATION OF MILITARY LEXICON IN THE LANGUAGE OF UKRAINIAN MASS MEDIA

Польовик Д.В.,

orcid.org/0000-0002-8045-9609

аспірантка кафедри документознавства
Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Військова лексика у мові українських мас медіа є одним з важливих аспектів субстандартної лексики, що завжди була динамічним шаром розмовного стилю. Саме військовий сленг в сучасному світі впливає на інші функціональні стилі української мови та сприяє розширенню його використання в різних стилістичних контекстах. Зокрема, військові лексеми, що мають іншомовне походження, активно проникають до публіцистичного стилю, вимагаючи пояснень, систематизації та пояснення їхнього значення.

Метою статті є вивчення найуживаніших мовних одиниць військової лексики та їхньої стилістичної ролі, а також з'ясування особливостей вживання емоційно-експресивних номен у військовому контексті.

Під час дослідження військової лексики було використано різні методи, що дали змогу отримати комплексне розуміння його особливостей. Методи *аналізу* та *синтезу* були використані для узагальнення теоретичної бази роботи та систематизації зібраного матеріалу. Для виявлення специфіки вживання лексем у військових масмедійних текстах було використано *описовий метод*. Також, для зосередження на сленговій лексиці, було застосовано

метод *безпосереднього спостереження*. У результаті застосування цих методів було отримано більш повне розуміння військової лексики та його особливостей вживання у масмедійних текстах. Це може допомогти покращити сприйняття та розуміння військової термінології, що є важливим у контексті військової діяльності та комунікації.

Зроблено висновки, що військова лексика активно використовується у мові українських мас медіа. У текстах українських газет «Дзеркало тижня» та «Газета по-українськи», спостерігається використання сленгізмів іншомовного походження, відтворених кирилицею. Це свідчить про широке поширення цих мовних одиниць та їх актуальність у контексті військових тематик. Отже, військова лексика є важливою складовою частиною військового спілкування та відображає специфіку професійної мови. Вивчення військової лексики вимагає використання спеціальних методів дослідження, що дозволяють систематизувати та узагальнити зібраний матеріал.

Перспективами дослідження військової лексики у мові українських мас медіа є розширення аналізу на інші види мас медіа та порівняння використання лексем в різних джерелах.

Ключові слова: військова лексика, військова термінологія, емоційно-експресивний номен, запозичення, мовленнєва практика.

Military vocabulary in the language of Ukrainian mass media is one of the important aspects of substandard lexicon, which has always been a dynamic layer of colloquial style. It is the military slang that has a significant influence on other functional styles of the Ukrainian language in the modern world and contributes to its expanded usage in various stylistic contexts. Specifically, military lexemes of foreign origin actively penetrate the realm of journalistic style, necessitating explanations, systematization, and clarification of their meanings.

The aim of the article is to study the most frequently used linguistic units of military vocabulary and their stylistic role, as well as to investigate the peculiarities of using emotionally expressive terms in a military context.

During the research on military vocabulary, various methods were used, which allowed for a comprehensive understanding of its peculiarities. *Analysis* and *synthesis* methods were used to generalize the theoretical basis of the work and systematize the collected material. The *descriptive method* was used to identify the specifics of using military terms in media texts. Also, the method of *direct observation* was applied to focus on slang vocabulary. As a result of using these methods, a more complete understanding of military vocabulary and its peculiarities of use in media texts was obtained. This can help improve the perception and understanding of military terminology, which is important in the context of military activities and communication.

The conclusions drawn indicate that military vocabulary is actively utilized in the language of Ukrainian mass media. In the texts of Ukrainian newspapers such as "Dzerkalo Tyzhnia" and "Hazeta po-ukrainsky," the usage of slang terms of foreign origin, transcribed into Cyrillic script, is observed. This demonstrates the widespread use of these linguistic units and their relevance within the context of military themes. Thus, military vocabulary is an important component of military communication and reflects the specificity of professional language. The study of military lexicon necessitates the use of specialized research methods that allow for the systematization and generalization of the collected material.

The prospects of researching military vocabulary in the language of Ukrainian mass media include expanding the analysis to other types of media and comparing the usage of lexemes across different sources.

Key words: military vocabulary, military terminology, emotionally expressive noun, borrowing, speech practice.

Запозичення є важливим джерелом формування субстандартної лексики, і що захоплення запозиченими словами є своєрідною модою, що обумовлена стереотипами та ідеалами, існуючими в сучасному суспільстві. Також, мовна культура носіїв мови є тим мовленнєвим середовищем, що швидко реагує на появу нового в суспільстві [1, с. 336].

Постановка проблеми. Українська мова завжди була відкритою до запозичень, що робить її лексичний склад багатим і різноманітним. Проте, з поширенням сучасних засобів комунікації та мобільності, використання субстандартної лексики, стає все більш популярним та звичайним явищем в повсякденному спілкуванні. Водночас, це може мати негативний вплив на якість та зрозумілість мовлення, оскільки вживання такої лексики може викликати нерозуміння, особливо серед людей, які не є відомі з її значенням та вживанням. Тому, проблемою є необхідність в систематизації та трактуванні військової лексики, щоб зробити його доступним для широкого кола людей та уникнути непорозуміння у спілкуванні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Згідно з дослідженням М.О. Колесникова, військова лексика є складовою частиною військової термінології та має свої особливості. Він виник як спосіб швидкого та ефективного комунікування між військовими під час бойових дій, та включає в себе спеціальні вирази та скорочення, які створені для зменшення тривалості та складності комунікації [4, с. 23–33].

Загалом, термін військової лексики використовують як важливу складову професійної мови. Саме так характеризують лексику відомі дослідники Гречаник В.М. [2], Іващенко О.В. [3], Ковальова О.Ю. [5], Пономарьова Л.М. [7], Федірко О.І. [8] та ін. У дослідженнях розглядаються соціолінгвістичні аспекти військової лексики, специфічна мовна система та роль в формуванні корпоративної культури військових підрозділів. Також розробляються тлумачні словники військової лексики та розглядається жаргонна лексика військовослужбовців з психологічного аспекту. Усі ці дослідження мають важливе значення для поглиблення знань про військовий

сленг і сприяють поліпшенню комунікації військових між собою та з цивільним населенням.

У загальному, використання військової лексики у мас-медіа потребує обережності та дотримання мовного етикету, щоб не порушувати правила журналістики та не образити читачів.

Постановка завдання. Метою статті є опис військової лексики, який зафіксований в мові видань «Газета по-українськи» та «Дзеркало тижня» кирилицею, та його важливості як складової професійної мови.

Дослідження військової лексики передбачає використання різних методів аналізу та дослідження мови. У даній роботі були використані методи аналізу і синтезу, що дозволили узагальнити теоретичну базу роботи та систематизувати зібраний матеріал. Також був використаний описовий метод, який дозволив виявити специфіку уживання сленгізмів у масмедійних текстах. Окрім цього, для виокремлення характерних мовних показників стилістичного забарвлення лексичних одиниць, був використаний метод безпосереднього спостереження. Всі ці методи дозволили дослідити військову лексику з різних боків та детально проаналізувати специфіку його використання в мові.

Виклад основного матеріалу. Один з основних факторів, що сприяє розвитку військової лексики, - це специфіка військової професії та військового життя. Носії мови, що працюють у військовому середовищі, мають свій унікальний досвід, який відображається в їхній мові. Військовий сленг характеризується використанням скорочень, аббревіатур, технічних термінів та жаргонізмів, які є специфічними для даної галузі діяльності.

У мові масмедіа фіксується лексема *розвідка*, що має значення «збір інформації про ворога». Вона походить від слова «розвідка», що використовується в цивільній мові, але має більш специфічне вживання в контексті військових операцій. Слово «розвідка» може використовуватися як дієслово (наприклад, «розвідувати ворога») чи іменник (наприклад, «розвідка ворога»). У військовому середовищі ця лексема має важливе значення для здійснення успішних бойових дій, напр.: *Про це сказав представник Головного управління розвідки Міністерства оборони України Андрій Черняк в інтерв'ю «Укрінформ»* (По-українськи, 30.03.2023); *Кримські окупанти не будуть у безпеці – розвідка* (заг.) (Газета по-українськи, 30.03.2023); *Водночас, за даними української розвідки, така позиція Китаю викликає обурення у Кремлі* (Газета по-українськи, 30.03.2023); *Про це розповів народний депутат, член Комітету*

Верховної Ради з питань національної безпеки, оборони і розвідки України Федір Веніславський під час телемарафону (Газета по-українськи, 29.03.2023); *Йому погрозували відправкою на війну проти України, йдеться у перехопленні Головного управління розвідки* (Газета по-українськи, 28.03.2023); *Була доповідь Головокома, керівника Головного управління розвідки Міноборони* (Газета по-українськи, 27.03.2023); *Дрони стримують флот РФ: британська розвідка прокоментувала атаки на російські кораблі* (заг.) (Газета по-українськи, 27.03.2023); *Череватий також прокоментував інформацію західної розвідки про те, що російський наступ на сході України «захлинувся»* (Газета по-українськи, 26.03.2023); *У ЗСУ висловилися щодо інформації британської розвідки про ситуацію в Бахмуті* (заг.) (Газета по-українськи, 25.03.2023).

Активно вживається в мові видання «Газета по-українськи» лексема *бронетранспортер*, означає броньовані транспортні засоби для перевезення військової техніки та військовиків, напр.: *Резніков провів тест-драйв американських бронетранспортерів* (заг.) (Газета по-українськи, 30.03.2023); *Череватий зауважив, що протягом останніх трьох тижнів регулярно знищується ворожа бронетехніка, танки Т-80, Т-90М «Прорив», бойові машини піхоти і бронетранспортери* (Газета по-українськи, 29.03.2023); *Спецпризначенці Служби безпеки України знищили екіпаж бронетранспортера російських окупантів і ворожу піхоту* (Газета по-українськи, 27.03.2023); *Як правило, ворог перестав використовувати БМП і бронетранспортери на полі бою для ведення бойових дій* (Газета по-українськи, 26.03.2023); *У лютому понад 600 українців завершили п'ятитижневу програму підготовки в Німеччині, яка містить базові навички: стрільба, медична підготовка та інструктаж із маневрування на бойових машинах «Бредлі» і бронетранспортерах «Страйкер» американського виробництва* (Газета по-українськи, 16.03.2023); *Окрім того, за даними британської розвідки, останніми днями у боях в Україні ідентифікували російські бронетранспортери БТР-50, вперше поставлені на озброєння у 1954 році* (Газета по-українськи, 06.03.2023); *Україна ефективно знищує з засідок російські бронетранспортери і танки* (Газета по-українськи, 03.03.2023); *На Авдіївському і Шахтарському напрямках війни знищили за 22 лютого: 14 танків ворога, 17 бойових машин піхоти, три бронетранспортери МТ-ЛБ, два міномети, безпілотник «Орлан» і 18 квадрокоптерів* (Газета по-українськи,

23.02.2023); *Зараз США заявили, що незабаром дадуть Україні 109 бойових бронемашин Bradley і 90 бронетранспортерів Stryker, а Німеччина 40 німецьких БМП Marder. Ймовірно, ці машини з'являтимуться на полі бою в Україні десь у березні* (Газета по-українськи, 23.02.2023).

Тенденцію до активного вживання підтверджують приклади використання лексеми *міномет*, яка позначає артилерійську зброю для стрільби мінами, що використовується у збройних конфліктах та війнах, напр.: *Знищили також три міномети та два склади з боєприпасами* (Газета по-українськи, 19.03.2023); *Так само потрібні додаткові міномети і міни до них* (Газета по-українськи, 17.03.2023); *Ракети й артилерія, безпілотники та міномети – держава-зло використовує різну зброю* (Газета по-українськи, 11.03.2023); *Знищено два танки Т-72, БМП і самохідний міномет «Тюльпан» росіян* (Газета по-українськи, 06.03.2023); *Також рота має танк і чотири бойові машини піхоти БМП/БМД-2 з протитанковими установками, великокаліберними кулеметами та мінометами* (Газета по-українськи, 28.02.2023); *Після вторгнення державні українські компанії зверталися до брокерів у США та інших країнах по танки, гелікоптери, літаки й міномети* (Газета по-українськи, 23.02.2023); *Загалом 120-мм міномет здатний вражати цілі на відстані до 7 км, а сучасними боєприпасами – у понад 8 км* (Газета по-українськи, 24.02.2023).

Лексема *гаубиць* вживається в текстах, що стосуються військових конфліктів, для позначення артилерійської зброї з коротким стволом та великим калібром. Крім того, ця лексема може використовуватись у наукових дослідженнях з військової техніки та військової історії, напр.: *Вони підходять для українських танків, гаубиць, протитанкових гранатометів, реактивних систем залпового вогню, автоматів та іншого* (Газета по-українськи, 28.03.2023); *Українські військові використовують американські гаубиці Paladin для знищення російських окупантів* (Газета по-українськи, 27.03.2023); *Найближча мета – поповнити виснажені запаси Києва снарядами для гаубиць 155-мм* (Газета по-українськи, 27.03.2023); *А це ще той «зоопарк»: 82-мм, 120-мм та 160-мм міномети, гаубиці та самохідні артилерійські установки калібру 122-мм, 130-мм, 152-мм та 170-мм, реактивні системи залпового вогню калібру 107-мм, 122-мм, 200-мм, 220-мм та 300-мм* (Газета по-українськи, 26.03.2023); *«Снаряд калібру 122 мм використовується українською артилерією при роботі з причіпними гаубицями Д-30*

(максимальна дальність ураження – 15400 м) та САУ 2С1 «Гвоздика» (максимальна дальність ураження – 15200 м)», – йдеться у повідомленні (Газета по-українськи, 22.03.2023).

У публікаціях видання «Газета по-українськи» лексема *зондування* вживається для позначення методу дослідження ворожої території, за допомогою якого визначається розміщення військових об'єктів та їх параметри. За допомогою зондування можна зібрати важливі військові дані та розробити стратегію бойових дій. Застосування методів зондування у військових цілях може бути як земним, так і повітряним, напр.: *Вона вивела на орбіту секретний супутник XJY-7, мікросупутник ET-SMART-RSS – ETHSAT-6U, створений для Ефіопії, апарат дистанційного зондування Землі й супутник зв'язку* (Газета по-українськи, 21.11.2022); *Це метод дистанційного зондування з використанням імпульсного лазера для вимірювання змінних відстаней до землі* (Газета по-українськи, 18.11.2022); *Він проводить зондування, але, як кажуть, вважає, що це питання національних інтересів», – написав у Twitter політичний редактор видання Стівен Суїнфорд* (Газета по-українськи, 20.10.2022); *Однак продовжують здійснювати локальні рейди та зондування української армії* (Газета по-українськи, 19.08.2022); *Супутник дистанційного зондування Землі розробило і виготовило державне підприємство «Конструкторське бюро «Південне» ім. М. К. Янгеля» разом з іншими українськими підприємствами* (Газета по-українськи, 13.01.2022);

Поширеною в мові видання «Газета по-українськи» є лексема *снаряд*, яка вживається для позначення артилерійського боєприпасу, за допомогою гармати або міномета запускається в повітря з метою ураження ворожих цілей. Снаряд може мати різні калібри та типи вибухових речовин, залежно від призначення та завдання, яке він має виконати. Лексема «снаряд» також може вживатись у контексті військової техніки та військової історії для позначення різних видів артилерійських боєприпасів та їх використання у бойових діях, напр.: *Але снаряд і уламки не питають, наскільки ти хороши чи не сильно», – написав Козінчук* (Газета по-українськи, 31.03.2023); *Допомога передбачає, зокрема, боєприпаси для HIMARS та артилерійські снаряди* (Газета по-українськи, 30.03.2023); *Ще у листопаді минулого року Іран відправив до Росії артилерійські і танкові снаряди* (Газета по-українськи, 29.03.2023); *Українські військові компенсують перевагу ворога у снарядах якістю виконання артилерійських завдань* (Газета по-українськи,

28.03.2023); *Співпраця між Москвою й Тегераном активізувалась після того, як Іран погодився надавати ракети малої дальності й танкові та артилерійські снаряди* (Газета по-українськи, 27.03.2023).

Активно в масмедійних текстах використовують лексему *десант* вживається для позначення спеціального військового висадження, яке здійснюється з літаків, вертольотів або з наземного транспорту на територію ворожої країни з метою проведення бойових дій або виконання інших завдань. Десант може включати в себе війська, обладнання, зброю та інші матеріальні ресурси, необхідні для виконання місії, напр.: *Військові мають намір продемонструвати, як об'єднані сили «нейтралізують ворожий повітряний десант» у дельті річки, заявили в ВМС Румунії, які очолюють ці навчання* (Газета по-українськи, 31.03.2023); *«Динаміка така, що окрім того, що вони головна сила, вони змушені підсилюватися іншими підрозділами регулярного війська, повітряно-десантними – на цьому напрямку вже підбивалися і бойові машини їхнього десанту – і мотострілецькими підрозділами», – сказав Череватий* (Газета по-українськи, 29.03.2023); *Група російських кораблів 21 березня 2022 року зайшла в порт захопленого Бердянська для вивантаження техніки та десанту* (Газета по-українськи, 24.03.2023); *Сам артист на початку війни вступив до лав ЗСУ, а згодом організував «Культурний десант», з яким їздить до гарячих точок і підтримує бойовий та патріотичний дух* (Газета по-українськи, 23.03.2023); *Російські штурмовики просуваються до центру Бахмута. Десант ЗСУ їх «зустрічає» – Сирський* (заг.) (Газета по-українськи, 21.03.2023).

Відома носіям мови лексема *обстріл* вживається для позначення збройної атаки з використанням вогнепальної зброї, гранат, артилерійських систем або іншої вогневої техніки на живі цілі, будівлі, об'єкти інфраструктури та інше, напр.: *Унаслідок ворожого обстрілу загинули троє жінок і троє чоловіків, ще восьмеро громадян дістали поранення різного ступеню тяжкості* (Дзеркало тижня, 02.04.2023); *«Укренерго» усунуло наслідки російського ракетного обстрілу 9 березня* (Дзеркало тижня, 02.04.2023); *Масовані ракетні обстріли можуть залишитися в минулому, Росія шукає нову тактику – ОК «Південь»* (заг.) (Дзеркало тижня, 02.03.2023); *Також повідомляється, що сьогодні, російські загарбники здійснили два ракетних удари та провели масований обстріл з реактивних систем залпового вогню по центральній частині міста Костянтинівка Донецької області* (Газета

по-українськи, 02.04.2023); *Щоб допомогти всім і максимально швидко реагувати на обстріли, поліція сформувала додаткові екіпажі* (Газета по-українськи, 01.04.2023).

Лексема *перехоплення* вживається для позначення дій військових або правоохоронних органів з перехоплення та зупинки іншого транспортного засобу, який знаходиться під підозрою у здійсненні злочину або порушенні правил. Перехоплення може проводитись у повітрі, на воді або на суходолі, напр.: *Японські винищувачі піднімалися на перехоплення російського військового літака* (заг.) (Дзеркало тижня, 06.04.2019); *Записують, що на передову їздили добровольцями, йдеться у перехопленні Головного управління розвідки* (Газета по-українськи, 01.04.2023); *«Калібр» летить відносно повільно, що впливає на час перехоплення* (Газета по-українськи, 01.04.2023); *Про це йдеться у перехопленні від Головного управління розвідки Міноборони* (Газета по-українськи, 31.03.2023); *Окупант обіцяє всіх перестріляти, якщо не дадуть відпустку – перехоплення* (заг.) (Газета по-українськи, 30.03.2023).

Як засвідчує зафіксований матеріал часто лексему *радіостанція* використовують для позначення електронних засобів зв'язку, що використовуються військовими для передачі та отримання інформації у різних ситуаціях. Радіостанції є важливими елементами військового зв'язку, оскільки дозволяють швидко та ефективно координувати дії різних підрозділів у різних умовах бойової дії. Військові радіостанції можуть бути переносними, монтованими на автомобілях, танках, літаках тощо, а також бути розміщеними на наземних та супутникових станціях, напр.: *Одного офіцера Нацгвардії України у квітні 2022 року катували та стратили після відмови передати пароль для входу на радіостанцію у Маріуполі* (Газета по-українськи, 24.03.2023); *Головне управління розвідки Міністерства оборони України зламало кілька російських радіостанцій, які ведуть мовлення у тимчасово окупованому Криму* (Газета по-українськи, 23.02.2023); *Це десятки генераторів, це сотня буржуйок, багато сотень цифрових радіостанцій та ретранслятори* (Газета по-українськи, 16.02.2023); *Повертаючись до командно-спостережного пункту, щоб передати захоплену радіостанцію та пораненого військовослужбовця, Андрій Верхогляд потрапив у вогневу засідку противника* (Газета по-українськи, 12.12.2022); *Озброєний чоловік напав на радіостанцію, а потім увірвався до торгового центру, пише Bild* (Газета по-українськи, 10.12.2022).

Лексема *маневр* використовується для позначення рухів військових підрозділів в бойових умовах з метою зайняття бойових позицій, виконання тактичних завдань та переміщення з одного місця на інше. Маневр може включати в себе рухи окремих підрозділів або координацію дій декількох підрозділів для досягнення стратегічних цілей. Маневри можуть бути плановими, запланованими заздалегідь, або непередбачуваними, відповідно до зміни ситуації на полі бою. Оскільки маневри є важливим елементом військової тактики, їх планування та виконання вимагає високого рівня команди і контролю від військового керівництва, напр.: *Цай подякувала Джаматтеї за підтримку минулого року, коли Китай проводив військові маневри поблизу Тайваню* (Дзеркало тижня, 02.04.2023); *«Завдяки героїзму і професійності наших військових, вмілим та злагодженим діям, ефективному використанню маневру і можливостей зброї, ми утримуємо фортецю Бахмут всупереч різним термінам та прогнозам», – написав Сирський* (Газета по-українськи, 28.03.2023); *Окупанти проводять маневри силами та засобами, сказала в ефірі Freedom очільниця Об'єднаного координаційного пресцентру Сил оборони півдня Наталія Гуменюк* (Газета по-українськи, 24.03.2023); *Однак такі маневри не застосовуються на західних машинах настільки часто* (Дзеркало тижня, 28.03.2023); *Ми продовжимо відстежувати їхні маневри, рух та наміри* (Газета по-українськи, 14.03.2023).

В мові видання «Газета по-українськи» подається лексема *диверсія*, яка вживається для позначення спеціальної операції з метою руйнування важливих об'єктів противника, вбивства його

військових чи цивільних керівників, захоплення важливих документів, зброї, техніки та іншого військового майна, напр.: *Подібні невідповідності виникли на тлі багатомісячних запеклих боїв за Бахмут у Донецькій області та диверсії на газових магістралях першого та другого «Північного потоку»* (Газета по-українськи, 13.03.2023); *На тлі публікацій у західній пресі про «український слід» у справі про диверсії на «Північних потоках» Міністерство оборони заперечило причетність українських офіційних структур до підризу російських газопроводів у Балтійському морі* (Газета по-українськи, 10.03.2023); *Разом з тим, він не виключає екстремальних випадків на півночі: чи то проникнення диверсійних груп або більші воснні формування з боку у Білорусі* (Газета по-українськи, 07.03.2023); *Для «проведення інформаційних диверсій проти України»* (Газета по-українськи, 22.02.2023); *Росія може влаштувати диверсію у сфері енергопостачання Нідерландів* (Газета по-українськи, 20.02.2023).

Висновок. Українська мова в сучасному світі активно використовує військові лексеми, що свідчить про їх велику популярність та необхідність у комунікації між військовими. Активне використання лексем у засобах масової інформації, зокрема у публіцистиці, підтверджує їх широке вживання у суспільстві. Проте, тривала адаптація цих лексем в українській мові може призвести до порушення літературних норм та невідповідності до правопису. Лексеми можуть надати текстам емоційності та виразності, але нерідко їх вживання супроводжується негативною оцінкою. Вивчення військових лексем, в різних масмедіа та їх класифікація за тематикою можуть стати перспективними напрямками дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гетьманець О. О. Військова термінологія в українській мові. Київ: Видавничий дім «КМ-БУКС», 2004. 336 с.
2. Гречаник В.М. Військова термінологія в системі мовного знака. Київ: НАУ, 2013.
3. Іващенко О.В. Сучасна військова лексика: стан, особливості, динаміка. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету, 2018. № 2. С. 121–126.
4. Колесникова М.О. «Військова термінологія: стан, проблеми та перспективи досліджень». Журнал «Мовознавство», 2020. № 5. С. 23–33.
5. Ковальова О.Ю. Фразеологізми в сучасній військовій термінології. Науковий вісник Інституту вищої освіти НАПН України, 2017. № 2. С. 102–107.
6. Пархоменко О. О., Шевченко А. А. Словник військового жаргону України: поняття, терміни, вирази. Київ: Видавництво Української академії захисту, 2006. 352 с.
7. Пономарьова Л.М. Військова термінологія в контексті культури мовлення. Наукові записки Кіровоградського національного технічного університету, 2018. № 31. С. 189–195.
8. Федірко О.І. Жаргонна лексика військовослужбовців: психологічний аспект. Молодий вчений. Київ, 2020. Вип. 10 (84). С. 382–384.